

SLOVENSKI NAROD.

Izkaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

† Dr. Jan. vitez Bleiweis-Trsteniški.

V Ljubljani 30. novembra.

Malo trenutkov nas loči od tiste ure, ko se bode zemlja sklenila nad truplom našega vodnika! In pod mrtvaško rušo položili bodo truplo moža, ki je do sedaj držal v svojej roki vse niti našega narodnega razvoja in napredka. Nam, ki s potrjim srcem stojimo tik odprte gomile, bliža se temna prihodnost, in nehote se povprašujemo: kaj pa sedaj! Ali bode narod slovenski odsel brez vodnikov, brez gotovega in določenega načela begal po političnem polju, ter postal žrtev političnej anarhiji? Toliko je gotovo, da se mora sedaj nekaj storiti, da se mora osnovati nekako središče, kjer bi se izdajali direktivi za naše skupno politično delovanje! Ali takoj obstanemo, da nas v tem oziru ne navdajejo preponosni upi, ker dobro vemo, da se nahajajo v političnem našem življenji elementi, kateri sumničenja in nezaupljivosti iz svoje duše izrovati ne morejo. Za vsakim grmom slutijo ti gospodje židovsko liberalstvo in če se jim še toliko in tolikokrat pové, da smo vsi Slovenci brez vsake izjeme vneti za ohranjenje katoličanstva in narodnosti, vedno kriče, da hočejo Slovence strahovati „brezverski mladici“ in tako dalje. In žalostno je, da se takim gospodom po deželi še vedno veruje, in tužna bode naša bodočnost, če bodo ti gospodje navijali strune v narodnem našem življenji.

Pri smrti našega prvaka dr. Janeza Bleiweisa vidi se nam primerno poudarjati, da bode ladija slovenske narodnosti le tedaj dospela v mirno zatišje, če se bode tudi v prihodnje vodila po nazorih, po katerih se je

ravnal umrli naš vodnik. Tik ovenčanega mrtvaškega odra svarimo pred vsakim prenapetjem, da ne nastanejo takoj po smrti najodličnejšega Slovenca v narodnih zadevah disharmonije, da se na narodnem poslopju ne napravijo razpoke, ki bi s časom prouzročiti utegnile, da bi to poslopje razlezlo se na vse štiri strani, ter pod razpadlimi stenami pokopalo vse upe slovenskega rodu! Malo nas je in malo imamo delavnih močij mej seboj! A če bode še mej temi delavci vladal razpor in prepir, potem bode naše delovanje jednako delovanju tistih Danajid, katere so hotele z rešeti zajemati vodo!

In če se nad grobom dr. Janeza Bleiweisa zopet sporazumemo, potem izpolnena bode gotovo najgorkejša želja mrtvega rodoljuba, ki je brez dvojbe gorel ne samo za katoličanstvo, nego tudi za narodnost slovensko! Smrt njegova, ki je osodepolen udarec narodu slovenskemu, pa bode potem izvir sprave in miru, po katerem uže toliko časa vzdihuje vsako slovensko srce! Zatorej ogibajte se vi, ki imate govoriti v shodu slovenskih politikov, vsakega prenapetja, da se nam smrt vodnika ne bode ogrenila z novimi prepiri, da ne bode izvir srdu in sovraštvu!

Životopis pokojnega dr. Janeza Bleiweisa, katerega je objavil včerajšnji „Slovenski Narod“ posnet je po slavnega našega domoljuba obširnejšem životopisu, katerega je spisal „Ljubljanskega Zvona“ urednik prof. Fr. Levec v 35. zvezku „Slovenskih večernic“ leta 1880.

Izdal se je tudi ta-le mrtvaški list:

Odbor narodne čitalnice ljubljanske in odbor Matice Slovenske v svojem in v imenu vseh narodnih društev naznanjata pretužno vest, da je preslavni naš

dr. Janez vitez Bleiweis-Trsteniški,

vitez avstrijskih redov železne krone III. vrste in Fran-Josipovega reda, ruskega Vladimirovega reda; predsednik Matice Slovenske in čitalnice ljubljanske; c. kr. profesor, dež. poslanec; tajnik c. kr. kmetijske družbe; vodja živinozdravniške šole; pravi član jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu; častni član mnogih učenih društev; častni meščan ljubljanskega, kranjskega in mnogih drugih mest in trgov, častni občan skoro vseh slovenskih srenj itd. itd. itd.,

rojen v Kranji 19. novembra 1808. leta, po kratkej bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoč, denes ob polu 1. ure po noči izdihnil svojo blago dušo.

Svečani sprevod bode v četrtek dné 1. decembra ob 4. uri popoldne iz lastne hiše dragega pokojnega pred knezoškofijsko palačo.

Sprevodni red se bode posebe natisnen prijavil.

Čestite članove vseh narodnih in drugih društev uljudno vabimo, da se spreveda visokospoštovanega, nepozabljivega nam očeta in ljubljence narodu slovenskemu udeležé v obilnem številu.

V Ljubljani, 29. novembra 1881.

Odbor
narodne čitalnice ljubljanske.
Odbor
Matice Slovenske.

Listek.

Novo glasilo slovensko.

„Vélnica.“ Kakor smo zvedeli, bodo se takó imenovalé novine, katere se mislijo po novem letu prej ali pozneje v Ljubljani dajati na svitlo, kadar in kakor bode njih urednik mogel. V namero so si izbrale, vejati pisavo slovenskih novin ljubljanskih in drugih, ter ocenjavati sploh slovenske spise. Poslal se nam je tudi vzgled, kakó je namenjeno to novo glasilo postopati. Evo ga!

Jezikoslovcu „Slovenčevemu.“

V „Slovinci“ z 8. novembra 1881. l. nahajamo spis, imenovan „Slovenska predstava“ (sic!). Tam čitamo: „med tem (sic!), ko celi (dve napaki v jednej besedi!) slovenski (kdo?) govori „nečak, nečakinja“, zazdelo se je njemu (Cimpermanu) piaati (sic!) „netjak“, „netjakinja“ — Za temi besedami stoji v „Slovinci“ nekoliko debelega nezmisla, s katerim

se nečemo baviti. Kranjski Sloveni govoré grozno redko „nečak“ ali „nečakinja“, še bolj rečeno: ta beseda je neznana vsem, razven malega prgišča naših pisateljev, kateri so jo topoglavo presadili iz srbsčine v slovenski jezik. Zakaj topoglavo? Zató, ker staroslovenski je: netij, m., der Sohn des Bruders oder der Schwester; staroruski: netij, m., isto, kar stoji namesto: neptij; latinski: nepos-potis, m., nep-tis, f. — Srbski je res: nečak, m. (a ne: nečak); ali Srb govori in piše tudi: cvijeće, n., die Blüthe, lišće n., das Laub itd., namesto: cvětije ali cvětje; listije ali listje. Takó je i srbski: nečak namesto: netijak ali netjak. Obrazilo „ak“ je namreč dodano prvotnejšemu licu te besede, katero slóve: netij, kakor smo slišali. Ker Sloveni govorimo: cvětje, listje, a ne za Srbom hodé: cvěče, lišče, zató nam je treba tudi pisati in govoriti: netjak, a ne za Srbom: nečak. Mikalja, dasi tudi Srb, vender piše: cvjetje, listje; zatorej v njem čitamo

dosledno i: nethják, a ne: nečak. Vzemi knjigo „Kraljević Marko u narodnih pjesmah. Uredio Ivan Filipović. U Zagrebu 1880.“, ter odpri jo na 189. str., kder najdeš pesen „Još drugčija ženitba Markova.“ V tej pesni čitaš:

On je imo do dva netijaka,
Netijaka Luku i Iliju.

V njej se lice „netijak“ vsega vkupe nahaja 13 krat, a lice „nečak“ samó jeden krat, kar svedoči, da južni Slovani po nekatere kraje govoré tudi še „netjak“, a ne samó „netjak.“ — Besede: netjakinja, die Nichte, res ne morem braniti, ker so jo zdaj skóvali. Staroslovenski je bilo: nestera, f., die Nichte, namesto: neptera, kakor je staroslovenski tudi: gresti, v., namesto: grebti (mi zdaj govorimo: grebsti, grebem); a Srb ima besedo: nečaka, f. (po naše bi to bilo: netjaka), die Nichte. — Česar kdo ne umeje, o tem je boljé molčati!

Prijeli smo naslednje telegrame:

Z Dunaja. Dr. Rieger je ravno kar v imenu češkega kluba slovenskim poslancem izrazil najgorkejšo sočutje zavoljo silne izgube, katera je zadela slovenski narod vsled smrti dr. Bleiweisa. Dr. Rieger me prosi, da naj bi izraz bratovskega tega sočutja objavil Slovencem.

Dr. Vošnjak.

Z Dunaja. Klub desnega središča in češki klub sklenila sta na Bleiweisovo rakev položiti vence. Slovenski poslanci naročili so poseben venec, ob enem pa naprosili g. dr. Poklukarja, da naj jih pri pogrebu zastopa, ker zaradi parlamentarnih opravil Dunaja zapustiti ne morejo.

Iz Zagreba. Zgubo slovenskega Očeta obžalujejo bratski Hrvatje. Na jugoslovanske akademiji veje črna zastava.

Iz Prage. Nad smrtjo vernega sina domovine in vodnika bratovskega nam naroda vašega g. dr. Bleiweisa izražamo presrečno sočutje svoje v imenu celega česko-slovanskega dijaštva v Pragi. Večna pamet naj je njega delom in zaslugam! Za akademično bralno društvo v Pragi: Vaclav Hübner, starosta.

Z Rakeka se nam piše:

Žalost je občna in nepopisljiva zaradi ne pričakovane smrti očeta „Slovencev“. Vse se zapuščeno povprašuje: kaj zdaj? Takoj pozor merodajni krogi — da se ne prikrade desorganizacija. Narod upa in gleda zaupno k svojim skušenim možem. — Udeležba pogrebu bo velikanska z dežele; deputacije se pripravljajo od povsodi.

Sprevodni red za pogreb gospoda dr. Janeza viteza Bleiweis-Trsteniškega dne 1. decembra 1881: Sprevod gre ob 4. uri popoldne od lastne hiše pokojnega pred knezoškofijsko palačo po Mestnem in Starem trgu, čez Šentjakovski most, po Bregu, Turjaškem trgu, Gosposkej ulici, mimo gledališča, Ovičarjeve hiše in čitalnice, po Dunajskej cesti v cerkev sv. Krištofa in od tod na pokopališče. 1. Črni prapor. 2. Nosilci vencev. 3. Ljubljanski meščan s svečo. 4. Trije župani iz ljubljanske okolice s križem. 5. Godba. 6. Sokol z zastavo. 7. Narodna društva, tuja in ljubljanska, s svojimi zastavami (razen Matice slovenske in ljubljanske čitalnice). 8. Ljubljanska prostovoljna požarna straža. 9. Društvo kranjskih vojaških veteranov. 10. Gospodične z vencem. 11. Deputacija gospij. 12. Red usmiljenih sester. 13. Preč. oo. franciskani in drugi redovniki. 14. Ljubljanski meščan, ki nosi redove pokojnega. 15. Preč. duhovščina. 16. Truplo pokojnega nošeno od županov iz ljubljanske okolice; meščanje in kmetski županje s svečami. 17. Rodbina. 18. Čitalnica ljubljanska. 19. Matica slovenska. 20. Glavni odbor kranjske kmetijske družbe. 21. Društvo kranjskih zdravnikov. 22. Vrhovni državni, civilni in vojaški dostojanstveniki. 23. Deželni odbor kranjski, državni in deželni poslanci. 24. Mestni zastop ljubljanski. 25. Kranjska trgovinska in obrtna zbornica. 26. Uradi. 27. Domači in tuji posli. 28. Ostalo žalujoče občinstvo. — Društva se zberó točno ob 3. uri popoldne na cesar Jožefovem trgu pred staro hranilnično hišo. Reditelji spreveda so: gg. Franc Doberlet, Franc Drenik, Josip Pfeifer, Hugon Turk in Ignacij Valentinčič.

Dalje položili so vence na mrtvaški oder:

Dr. Zupanec, predsednik notarske komisije, položil je prvi venec na oder mrtvaški umrlemu svojemu prijatelju.

28. „Pevski zbor ljubljanske čitalnice“: svojemu pokrovitelju. 29. Buditelju Slovencev: „Žavski trg“. 30. „Postojinska čitalnica“: svojemu častnemu članu. 31. Črnomaljska čitalnica: „svojemu častnemu članu“. 32. „Slovenski nižji gimnazijalci v Ljubljani“: očetu slovenskega naroda, prvoborniku narodnih pravic. 33. Vádci Slovincu: „Čehové v Lublani“. 34. „Čitalnica v Kranji“: svojemu prvemu udu. 35. „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“: svojemu vernemu varuhu. 36. „Mesto Kranj“: svojemu neumrlemu sinu. 37. Nenadomestljivemu prijatelju: „vitez Schneid“. 38. „Čitalnica ljubljanska“: svojemu ustanovitelju, častnemu članu in predsedniku. 39. „Tržaški slovenski dijaci“: patri patriae. 40. Preljubljenemu očetu Slovencev: „breški okraj“. 41. Voditelju k domovinskej poštenosti: „hvaležni Mozirčani“. 42. „Narodni trgovci ljubljanski“: dr. J. Bleiweisu. 43. Očetu naroda: „zagrebški Slovenci“. 44. „Slovensko literarno društvo na Dunaji“: slovenskemu pisatelju. 45. Prvobuditelju slovenske zavesti: „opravitelji trgovine Souvanove“. 46. „Obrtnijsko pomožno društvo“: častnemu članu. 47. „Dramatično društvo“: dramatičnemu pisatelju. 48. „Trgovinska in obrtna zbornica“. 49. „Narodni petošolci in šestošolci“: očetu slovenskega naroda. 50. „Idrijski narodnjaki“: ljubljenu očetu. 51. Slavnemu rodoljubi in pisatelju: „Tiskarna Blaznikovih naslednikov“. 52. Dr. J. Bleiweisu svomu članu: „jugoslovanska akademija znanosti i umetnosti“. 53. „Narodni trgovski pomočniki“. 54. Najiskrenejšemu domoljubi, vrlemu pisatelju: „ljubljanska višja gimnazija“. 55. „Deželni uradniki“: prvaku, voditelju, očetu naroda. 56. Svojemu predsedniku: „Matica slovenska“. 57. „Glasbena Matica“: svojemu častnemu članu. 58. „Kranjsko veteransko društvo“: svojemu preljubemu častnemu udu. 59. „Mestni zastop ljubljanski“. 60. Očetu naroda: „ljubljanski višji realci“. 61. Nesmrtnym zasluham dr. J. Bleiweisa: „klub česky v rade řísky“. 62. Dem verdienstvollen Patrioten dr. Bleiweis: „Der reichsräthliche Club des rechten Centrums“. 63. „Ljutomerska čitalnica“: svojemu častnemu udu. 64. Očetu domovine: „Vrhniška čitalnica“. 65. Svojemu častnemu someščanu: „hvaležni Vrhničanje“. 66. „Kmetske občine“: očetu naroda prijatelju blagorja domovine. 67. Oče! s tužnim narodom plače nad zgubo tvojo: „rodovina Grbičeva“. 68. „Črnomaljska čitalnica“: vzoru domoljuba. 69. Častnemu nepozabljivemu občanu: „Ribniški domoljubi“. 70. Nepozabljivemu strijcu: „Rodbina Sajovic“. 71. „Čebelarsko društvo“: svojemu častnemu udu. 72. Vrlemu probuditelju naroda slovenskega: „Logatec“.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 28. nov. [Izv. dop.]

V budgetnem odseku je pri obravnavi o srednjih šolah g. dr. Vošnjak vprašal naučnega ministra barona Conrada, zakaj ne izvršuje resolucije zastran slovenskih srednjih šol. Uže pred dvema letoma je bila resolucija v državnem zboru sklenena, a do danes je pri srednjih šolah na Slovenskem vse ostalo, kakor pod Stremayrjem. Vlada govori o ravnopravnosti, učni minister pa dela, kakor da bi ne bilo Slovencev v Avstriji. Za 1600 učencev slovenske narodnosti na gimna-

zijah in realkah nij nijedne slovenske srednje šole. Kajti na slovenskih paralelkah v Ljubljani, potem na gimnazijah v Rudolfovem, v Kranji se le nekaj predmetov, a ne vsi, v prvih letih slovenski poučuje, večinoma pa nemški. V Mariboru in Celji pa so popolnem nemške šole, da-si tam študira nad 300 slovenskih učencev. Kako pride slovenski kmet do tega, da mora plačevati za vse te srednje šole, a otroka mu dostikrat izključujejo zaradi premalega znanja nemščine?

Gospod minister mora neko posebno animoznost proti Slovencem imeti, da ravno njim neče privoščiti nobene trohice ravnopravnosti. To se kaže celo pri imenovanju profesorjev, pri katerem se nič ne gleda na znanje slovensčine. Za celjsko gimnazijo se je nedavno imenoval profesor, ki je precej za dopust prosil in ga dobil ter zdaj poučuje na nekem privatnem zavodu v Gradcu, v Celji pa se mora suplent mesto njega plačevati. Mož ima dvojni kruh, a koliko izprašanih kandidatov čaka, da bi dobili saj kosček kruha! Gospod minister kaže malo spoštovanja do državnega zbora, da se za njegove resolucije nič ne briga.

Gospod minister Conrad trdi, da ima največje simpatije do Slovencev, mej katerimi je pet let bival in da menda tudi na Kranjskem o njem dobro sodijo, ker so mu votirali zahvalo za ohranjenje kranjske gimnazije. Zastran resolucije je vprašal kranjski deželni šolski svet, ali in za katere predmete so uže pripravljene učne knjige, kajti brez teh se ne more začeti slovensko poučevanje. Šolski svet je vse knjige naznanil, a kaže se, da za mnogo predmetov še nij knjig. Vender je on (gospod minister) pred štirinajstimi dnevi ukazal deželnemu šolskemu svetu izreči se, kateri predmeti bi se uže v prihodnjem šolskem letu začeli slovenski predavati. Pri imenovanju učiteljev se ravna po zmožnostih, a slovenske narodnosti profesorji bi sami nevoljni bili, ko bi nikjer drugod ne mogli nastavljeni biti, kakor doma.

Poslanec Šturm se čudi dr. Vošnjaku, da je tako malo zadovoljen z zdanjo vlado, ki je ravno na Kranjskem več storila Slovence na ljubo, kakor kje drugod. Vse glave v deželi so spremenjene, učiteljišče se je sloveniziralo in vlada celo nekega okrajnega glavarja dvakrat prestavila, ker se nij hotel udati in izostati iz kranjskega deželnega zbora.

Dr. Vošnjak: Iz teh besed se vidi, da so g. govorniku razmere na Kranjskem in sploh na Slovenskem popolnem neznane. Vlada v narodnem oziru skoro ničesar nij spremenila, v ljudske šole se sili nemščina, v srednjih gospodari sama nemščina, večina uradnikov o narodnej ravnopravnosti neče slišati, vlada pa nikjer ne kaže trdne volje, da bi renitentne uradnike opominala k njihovej dolžnosti. Kar se omenjenega okrajnega glavarja tiče, nij bil prestavljen iz političnih ozirov, ampak ker je zarad javnega škandala bil sodnijsko obsojen.

Potem je bila svota za srednje šole po vladnem predlogu v proračun postavljena.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. novembra.

Nemški „*schulverein*“, ki ima svoj sedež na Dunaji, zapisal je v svoj program, da hoče varovati Nemce pred poginom v Cislajtani, recte, da hoče Slovence ponemčevati, uže deluje kakor znano, a v slečnjih dneh došel je tudi iz Berolina glas, da se je tam ustanovil nov „*schulverein*“, kateri bode pa varo-

val nemštvo v Ogrih. Ta oklic vzbudil je v Magjarih glasan protest! Nemški peštanski list dokazuje s številkami, da je v Magjarih toliko nemških šol, kolikor jih treba, več pa, pravi, jih mi tudi ne bomo dopustili. Se pač povsodi kaže, da je Nemcem do vse kaj drugega kot do jezika nemškega in da ima nemški „schulverein“ druge namene.

Vnanje države.

V 27. dan t. m. odprl se je **srbski** cerkveni kongres z običajnimi ceremonijami.

Rumunski prestolni govor gledé dunavskega vprašanja je vzbudil veliko vznemirjenost, zlasti v onih krogih, kjer so se nadejali v tem govoru vsaj nekoliko zdržljivosti. Ta govor se izraža prav oblastno in samosvestno o dunavskem vprašanji. V drugej polovici tega meseca pričela se bodo zopet posvetovanja o dunavskem vprašanji, in gotovo je, da se bode naša diplomacija zdaj imela boriti še z večjimi težavami kot doslej.

V **Bernu** zboroval je te dni veliki svet in se posvetoval o peticiji, da naj se upelje zopet smrtna kazen. Peticijo to je podpisalo na tisoče prebivalcev, a veliki svet je s 115 proti 88 glasi jo zavrgel.

Angleški parlamentarni tajnik kupčjskemu ministerstvu izjavil se je, da Anglija nima poželjenja po Egiptu, ona si hoče le dobiti prosto vožnjo skozi sueški prekop. Če si Francija ne prizadeva imeti posebnega vpliva v Egiptu, se bosta te dve državi prav lahko sporazumeli.

Situacija v **Irskej** daje povod london-skim listom, da govore o sredstvih, kako bi bilo možno vstajo zadušiti, ali, kakor se izraža „Daily Telegraph“, „Irsko pred usurpirajočim, neprizanesljivim in krvavim tiranstvom ubraniti“. Londonski listi skoro jednoglasno svetujejo, naj bi se v nezadovoljnih krajih porotna sodišča odpravila.

Dopisi.

Iz Trsta 20. novembra. [Izv. dopis.] (Škof Dobrila; slovanska čitalnica; bodoča razstava; gospodarstvo tržaškega mesta.) Našemu visokospoštovanemu vladiki le neče odleči nevarna bolezen. Kaki dan ga prime tako hudo, da se celo zdravniki bojé odločilnega trenutka, ki bi vzvišenega gospoda rešil velikih bolečin, a tudi nam primorskim Slovanom vzel najblažjega rodoljuba. Zadnjič je bilo v takem trenutku, ko sta njegova navadna zdravnika (Mandić in Manussi) poklicala še dva druga veljavna tovariša, da so se posvetovali, kako bi bilo še mogoče v božjo voljo udanemu vladiki ohraniti življenje. Da bi pač Bog povrnil ljubo zdravje starčku, ki je neprestano živel svojemu svetemu poklicu in tužnemu slovanskemu narodu na Primorskem!

Sinoči je imela „slovanska čitalnica“ prvo veselico to zimo. Le škoda, da nas se je bilo le malo, premalo zbralo, a kljub temu smo se imeli prav „fletno“. Ko bi bila narodna zavest življša mej Slovani v Trstu, ko bi se celó izobraženi možje in veljaki ne odpovedovali čitalnici, temveč jo podpirali in jej novih članov nabirali, bila bi lahko naša čitalnica najkrepkejše društvo v Trstu.

Sinoči je imel tudi izvrševalni odbor za bodočo tržaško razstavo kmetijskih in obrtnjskih pridelkov in izdelkov svojo odločilno sejo. Predsedoval je njega predsednik tukajšnji milijonar Reinelt; k seji je bilo prišlo skoro vseh 40 odbornikov in še nekaj drugih mož, ki se za razstavo posebno potegujejo. Skoro jednoglasno so sprejeli vse nasvete posameznih odsekov. Prvič so sklenili, da se obzidje ob zasutem morji napravi s skalami iz hidravličnega cementa, prav tako, kot so bili napravili obzidje v novej luki. Cena temu delu bode 170 forintov za kockast meter. Po tej ceni se

je uže neki podjetnik ponudil, da bi delo izvršil v petih mesecih, od dne, ko bi je prevzel. Najhujši kavs in ravs mej izvrševalnimi odborniki je bil zadnje tedne o načrtih za dotična poslopja. Kaki nazori, ali sebičnost ali osobnost, so pri tem boji vodili nasprotnike, tudi denes ne bodem tu razkladal, da ne bode kakov kratkovičen našinec in lačen najetnik glasno zakričal: „dopisnik „Slovenskega Naroda“ razdira tržaško razstavo, ter hoče našim ljudem prikratiti obilo dobička!“ Izvrševalni odbor je — in le toliko naj omenim, kot je bilo uže prej pogovorjeno, sprejel načrt inženirja Berlama, po katerem bi razna dela in poslopja veljala le 266.435 forintov. Poudarjali so pri tem načrtu posebno, da je cenejši od drugega, da daje razstavi več prostora ter da bodo poslopja primernejša in lepša in nekako spominjala na dotična poslopja pri svetovnej razstavi na Dunaji. Tretjič so sklenili nemudoma začeti z delom; najprej se ima morje zasuti ter ob zasipu napraviti prej omenjen zid, za katerega bode po pogodbi mesto samo nosilo stroške. Jednako se imajo začeti tudi druga dela, ko hitro bode nameravana loterija s srečkami toliko zagotovljena, da bode dala za razstavo še potrebnega denarja.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Vsi župani in občinski odborniki,) kateri se bodo udeležili pogreba dr. Bleiweisa, naj se zberó denes ob 2. uri popoldne v gostilnici „pri zvezdi“ (pri Frinci) v Vodnikovej ulici.

— („Sokol“!) Članovi društva „Sokola“ prošeni so, da blagovolé gotovo vsi denes popoldne udeležiti se sprevoda g. dr. Bleiweisa viteza Trsteniškega. — Zbirališče je točno ob 3. uri v čitalnici. — Priti je črno opravljen in s sokolskim klobukom ter peresom. — Na zdravje! Odbor „Sokola“.

— (Na grobu dr. J. Bleiweisa) bode govoril denes njegov najstarejši politični sobojevnik, deželni poslanec g. Luka Svetec. Dobro se še spominamo, ko smo imeli pred 15 leti Sokolovski večer pri Virantu. Takrat napil je tudi navzočnim ranjki dr. Vincencij Klun: Slovenskej deteljici s štirimi peresi; prvo pero, rekel je, je dr. J. Bleiweis, drugo dr. L. Toman, tretje dr. E. Costa, četrto pa g. L. Svetec. Odpadla so v teku teh 15 let uže tri peresa, samo jedno se je še ohranilo in še krepko zeleni. Iz vsega srca želimo, da bi nam Bog še mnogo mnogo let ohranil to četrto pero, našega L. Svetca!

— (Trgovci ljubljanski) so se zmenili, da bodo imeli v ulicah, kjer bode mimo šel sprevod dr. Bleiweisa, zaprte svoje prodajalnice, s tem izraževaje svojo veliko žalost o izgubi slavnega rodoljuba.

— (Porotne obravnave.) Razen uže naznanjenih porotnih obravnav vršile se bodo še sledeče: 30. novembra: Puhar Matija, tatvina (predsednik pl. Zhuber, zagovornik dr. Ahačič); 1. decembra dopoldne: Vidmar France, uboj (predsednik dr. Kapretz, zagovornik nad-sodnije svetovalec Brolich); 1. decembra popoldne: Feichtinger Tone, požiganje (predsednik dr. Kapretz, zagovornik dr. Mosché); 2. decembra: Blaž Zaka, požiganje (predsednik pl. Zhuber, zagovornik dr. Munda); 3. decembra dopoldne: Plahutnik Lovro in Resnik Jaka goljufija (predsednik dr. Kapretz, zagovornika dr. Papež in dr. Pfefferer); 3. decembra popo-

ludne: Ravnikar France, uboj (predsednik dr. Kapretz, zagovornik dr. Sajevec.) Z to obravnavo se bodo porotne sodnije končale.

— (Važno za živinorejce. V petek 9. dan t. m. licitacijsko prodali se bodo na dvorišči gostilne „pri Bavarskem dvoru“ v Ljubljani 4 biki in 4 teleta muricodolskega plemena. Ta živina je bila nakupljena za državno subvencijo. Živinorejci, pobrinite se!

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 30. novembra. Taufferer in drugovi napadajo v dolgej s citati iz „Slovenskega Naroda“ natlačenej interpelaciji justičnega ministra zaradi znanega njegovega ukaza.

Zagreb 30. novembra. Denes ob polu devetej uri je bil tu hud valoven potres, trajajoč pet sekund, jakši, nego kateri prejšnjih, razen prvega. Vsa mladež je pobegnila iz šol; škode nij.

Občni zbor c. kr. kranjske kmet. družbe.

(Dalje.)

Na vrsto pridejo nasveti podružnic in posameznih udov. Vodja deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu g. Dolenc poprime besedo, da utemeljuje predlog, kako povzdigniti sadjerejo v deželi. Govornik pravi, da je sadjereja v kranjskej deželi v nekaterih krajih na jako visokej stopinji, v drugih pa na zelo nizkej. Umna sadjereja bila bi lahko merodajen faktor blagostanja v deželi. Sl. vlada je za povzdigo sadjereje uže mnogokaj storila: dovolila podpore v denarjih, delila brezplačno sadna drevesca, prisodila učiteljem nagrade za pouk ter pošiljala učitelje v Maribor in Gradec, da bi se tam učili umne sadjereje. A sadjereja ostala je pri starem, na Gorenjskem jo je nekaj, na Notranjskem malo, na Dolenjskem nič. Zatorej se je osnovalo v Vipavi sadjerejsko društvo. Namen istemu je, delovati po sistemu društva sv. Mohora. Isto tako hoče vipavsko sadjerejsko društvo delovati. Za jeden goldinar bode dobil vsak društvenik po 10 do 20 sadnih drevesec in še več, če se bode število društvenikov pomnožilo. In če doraste število društvenikov le na 1000 udov, bode v 10 do 15 letih sadjereja kranjskej deželi 100.000 gld. več na leto vrgla kot zdaj. Govornik pravi, da je k ustanovitvi tega društva uže mnogo pisal v „Novicah“, zdaj pa, ko se bodo v kratkem pravila od vlade potrdila, treba je misliti na društveno delovanje. Vsak ud bode za goldinar, katerega bode plačal, tudi zahteval, da kaj dobi. Ker pa društvo prva leta ne bode moglo z lastnimi dohodki uspešno delovati, treba je vladne podpore in sicer vsaj 400 gld. skozi štiri leta. Neverjetno je sicer, ali vender je resnica, da je večina kranjskega deželnega zbora prošnjo sadjerejskega društva popolnem zavrgla! Ne ostaje mu tedaj drugega, kakor podpero, katere nij moglo dobiti v deželi, prositi po kmetijski družbi pri c. kr. kmetijskem ministerstvu. (Dobro!)

Gospod Ogulin ta predlog krepko podpira, isto tako g. Murnik, kateri izjavi, da je centralni odbor namen in ustanovljenje sadjerejskega društva z velikim veseljem pozdravil, in da hoče istega z vso močjo podpirati.

Predlog g. Dolenca se potem jednoglasno sprejme.

(Dalje prih.)

Tuji:

28. novembra:

Pri **Slonu**: Krick z Dunaja. — Marin iz Škofje Loke.

Pri **Maliči**: Dessau, Schütz, Nussbaum, Beran, Herz, z Dunaja. — Toriser iz Trsta. — Prodan iz Reke. — Haberl iz Judenburga. — Fussenegger z Dunaja. — Dr. Vio iz Reke. — Jakovitz z Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 30. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — reč 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 87 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 4 gld. 71 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — korusa 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 02 gl. 77 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 96 kr.; mast — gld. 84 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 54 kr.; — svinjske meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — slame 1 gld. 96 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 30. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	77 gld. 30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	78	10
Zlata renta . . .	93	85
1860 drž. posojilo . . .	133	25
Akcije narodne banke . . .	837	—
Kreditne akcije . . .	362	75
London . . .	118	55
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	40 1/2
C. kr. cekini . . .	5	58
Državne make . . .	58	—

V najem

se dá prostor za kupčijo z lesom, hiša za stanovanje in za krémo zraven okrajne ceste mej Cerknico in Martinjakom na Notranjskem. Prostora je dosti in je za tako kupčijo zelo pripraven. Kdor želi v najem vzeti, naj se oglasi pri posestniku **Ivanu Mekindu** v Martinjaku št. 1. (677—1)

Prodaja vina.

Iz 1881. leta belo vino . . .	gld. 11.—
" 1880. " " " " " " " " " " " "	" 12.—
" 1879. " " " " " " " " " " " "	" 15.—
" 1880. " pravo vinsko žganje . . .	" 32.—
" 1880. " prava slivovka . . .	" 38.—

Oferira se pr. hektoliter.

Josip Kravagna,

(625—9)

v Ptui, Štajerska.

Naložilne in spekulacijske kupčije

v vseh kombinacijah se po prijazno rečenih in diskretno po originalnih kurzijah oskrbe po banénej hiši administracije „Leithe“ (Halmi), Dunaj, Schottenring 15. (620—9)

Št. 16.211.

(676—1)

Razglas.

Zarad prihodnjega vojaškega nabora leta 1882, h kateremu bodo vsi v letih 1860, 1861 in 1862 rojeni mladeniči klicani, se naznanja:

1. Vsak vojaščini podvržen iz onih razredov, ki bodo k prihodnji rednej rekrutbi poklicani, mora se

meseca decembra 1881

pri magistratu ob navadnih uradnih urah ustmeno ali pismeno zarad upisa oglašiti, ako ne, zadenejo ga nasledki §. 42 vojne postave.

2. Tisti, ki so v zgoraj omenjenih, k rekrutki poklicanih letih rojeni, pa ne v Ljubljano pristojni, morajo k temu upisu svoje izkaznice gli popotne liste prinesiti.

3. Če se vojaščini podvrženi začasno zunaj svojega rojstnega kraja ali prebivališča in so vsled tega ali pa po bolezni zadržani oglašiti se, storé lahko to njih stariši, varuhi ali drugi pooblaščenici.

4. Tisti, kateri mislijo prositi za začasno oproščenje od vojaščine ali pa za oproščenje od dejanske službe vojaške, imajo svoje dotične dokaze ob času upisovanja tukaj izročiti.

5. Dolžnosti, oglašiti se in sploh vsem drugim iz vojne postave izvirajočim dolžnostim se ne dá ogniti z izgovorom, da se za ta razglas in druge iz vojne postave izhajajoče dolžnosti nij vedelo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 20. novembra 1881.

Župan: Laschan.

V Ameriko!

Potovanje od Antwerpna velja gld. 48 s prav dobro hrano vred. Do Antwerpna gld. 31, torej vkup za jedno osebo gld. 79 a. v. Ta pot je za 535 milj krajša, kakor čez Hamburg ali Bremen. Natančnejša poročila o vožnji daje

(679—1)

A. REIF,

speditör, Dunaj, I., Pestalozzigasse 1.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrplost in kite itd., malo časa čé se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetá zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stojéčim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo

(835—10)

ekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Zobni zdravnik DR. HIRSCHFELD z Dunaja

ordinira vsak dan od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure v **hótelu „pri slonu“**, sobe št. 46 in 47 in ob jednem naznanja p. n. bolnim na zobeh, da ostane tukaj samo 4 do 5 tednov. (654—7)

Prijetno.

Koliko naših prijateljev držijo razne bolezine vso zimo v sobi, ali celo v postelji. — V mrzlem letnem času se težko prezračujejo sobe, ali se celo ne morejo. — Kaj moro pač za take biti primernejšega in koristnejšega, nego da imajo sredstvo, ki zrak popolnem očisti vzduhov, pri tem pa tudi razširja duh igličastih gozdov in oživljajoče vpliva na dihalne organe. To lastnost ima Bittnerjev koniferni sprit, je destilacijski produkt iz smereke in se z razprševalnim aparatom polahno razprši po zraku. Znani gospod dr. J. A. Streintz iz Gradca piše: Z velikim uspehom uporabljam Bittnerjev koniferni sprit pri desinfekciji bolničnih sob in želim mu splošno razširjanje. Cena steklenici 80 kr., 6 steklenicam 4 gld., patentni razprševalni aparat gld. 1.80. Dobiva se pri lekarji Bittnerji v Rihnovu (Reichenau), Dolenje Avstrijsko; v Ljubljani pri **Jul. pl. Trnkoczyji**. (603—2)

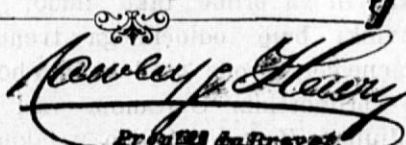
NAJBOLJŠI PAPIR ZA CIGARETE JE LE HOUBLON

FRANZOSKI IZDELEK.

!! SVARI SE !!

PRED PONAREJEVANJEM.

Ta papir je pravi samo tedaj, ako ima vsak list znamenje **LE HOUBLON** in vsak karton spodaj stoječe varstveno znamenje in signaturo.

CAWLEY et HENRY, jedini fabrikantje **PARIS**.

Sekači oglja

(648—8)

z dobrimi spričevali dobijo v **Riharda viteza Dražēja rudokopu**, imenovanem „Seegraben“ pri Ljubnu (Leoben), takoj delo.

Ustanovljeno 1858.

Na dunajske svetovne razstavi l. 1873. odlikovano z medaljo za napredek in v Linci s sreberno medaljo l. 1875.

Kraj za naročevanje vezenine od zlata in cerkvenih paramentov.

Prečastitej duhovščini!

Štefan Berlyak,

meščan, izdelovalec cerkvenih paramentov,

priporoča se za izdelovanje vseh vrst cerkvenih del, kasul, pluvialov, baldahinov, mrtvaških prtov, oblačil za cerkvenike in ministrante, cerkvene nega perila, kakor tudi duhovenske obleke, abeeskih sukenj, reverend, kosmečkov itd.

Karolina Berlyak

priporoča se za vezenje od zlata in svile:

Kasule, baldahine, mrtvaške prte, štole, bandera, zastave za pevsko in veteranska društva.

Ornati se voljno sprejemajo za apliciranje.

Opazka:

Vezenine, za katere se daje tudi tvarina, se prevzamejo za montiranje, in se bodo najskrbneje izvršile; na vsako vprašanje se takoj odgovori. (653—2)

WIEN.

Fabrik und Niederlage: Stadt, Grünangergasse Nr. 12, vis-à-vis der Staatsschulden-Casse.

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnj., rabi se v največ evropskih državah s sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, patenje nog. — **Bergerjevo mjilo iz smole** ima 40% koncent. **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odlično **Bergerjevo mjilo iz smole**, ki se pazi na znano varstveno marko.

Kot milejše mjilo se rabi za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično **mjilo za umivanje in kopanje** pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI**.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune. **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Warty. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Roblek. **V Vipavi** A. Konečny. (22—22)